



Cyfarfod

CYFARFOD ARBENNIG O'R CYNGOR

Dyddiad ac Amser

1.30 y.h., DYDD IAU, 25AIN AWST, 2022

*** NODER ***

Bydd y cyfarfod yn cael ei we-ddarlledu

https://gwynedd.public-i.tv/core//cy_GB/portal/home

Lleoliad

**Cyfarfod Aml Lleoliad - Siambr Dafydd Orwig, Swyddfeydd y Cyngor, Caernarfon
LL55 1SH / Rhithiol ar Zoom**

Pwynt Cyswllt

Lowri Haf Evans

01286 679490878

LowriHafEvans@gwynedd.llyw.cymru

(DOSBARTHUYD Dydd Iau, 18 Awst 2022)

DYDD IAU, 18 AWST 2022

Annwyl Gyngorydd,

CYFARFOD ARBENNIG O GYNGOR GWYNEDD – DYDD IAU, 25 AWST 2022

FE'CH GWYSIR TRWY HYN i gyfarfod o **GYNGOR GWYNEDD** a gynhelir am **1.30** y.h., **DYDD IAU, 25AIN AWST, 2022 YN SIAMBR DAFYDD ORWIG, SWYDDFEYDD Y CYNGOR, CAERNARFON LL55 1SH AC YN RHITHIOL AR ZOOM**, i ystyried y materion a grybwyllir yn y rhaglen a ganlyn.

Gelwir y Cyfarfod gan y Cadeirydd yn dilyn derbyn cais wedi ei lofnodi gan 5 aelod yn unol a Adran 4 para 4.12.1 (d) o'r Cyfansoddiad

Yr eiddoch yn gywir

A handwritten signature in black ink, appearing to read "Geraint Owen". The signature is written in a cursive style with a long, sweeping tail on the final letter.

Pennaeth Gwasanaethau Democratiaeth

RHAGLEN

1. YMDDIHEURIADAU

Derbyn unrhyw ymddiheuriadau am absenoldeb.

2. DATGAN BUDDIANT PERSONOL

Derbyn unrhyw ddatganiadau o fuddiant personol.

3. CYHOEDDIADAU'R CADEIRYDD

Derbyn unrhyw gyhoeddiadau gan y Cadeirydd.

4. MATERION BRYD

Nodi unrhyw eitemau sy'n fater bryd ym marn y Cadeirydd fel y gellir eu hystyried.

5. Y COD ADDYSG CYDBERTHYNAS A RHYWIOLDEB

4 - 24

1. Yn unol ag adran 4.12.1 (d) o'r Cyfansoddiad, y derbyniwyd cais i'r Cadeirydd gan y pum aelod a nodir, yn galw am gyfarfod o'r Cyngor i ystyried y mater oedd wedi ei gynnwys yn y cais.
2. Pecyn Gwybodaeth
 - a) 1. Cais am Gyfarfod Arbennig
2. Atodiad i'w cais – copi Gorchymyn Uchel Lys
 - b) 1. Adroddiad yr Adran Addysg
2. Atodiad - Y Cwricwlwm i Gymru – Y Cod Addysg Cydberthynas a Rhywioldeb

Eitem 5

Annwyl Cyng. Elwyn Jones

09 Awst 2022

Yng ngoleuni gwybodaeth sydd ar gael i'r cyhoedd sy'n ymwneud â 'chyflwyniad' byd-eang yr cwricwlwm RSE i mewn i ysgolion Gwynedd, dymunwn ddilyn trefn Cyngorau Gwynedd wrth alw am Gyfarfod Arbennig yn unol ag adran 4.12 o'r cyfansoddiad.

Byddem yn gobeithio eich bod yn ymwybodol o'r Adolygiad Barnwrol sydd ar y gweill ar hyn o bryd yn yr Uchel Lys. Er gwaethaf ymateb cyfryngau Llywodraethau Cymru mai dim ond *honiadau dramatig / sensational* neu/a *"chamwybodaeth"* (honiadau y mae Llywodraeth Cymru wedi bod yn gyndyn hyd yma i ymhelaethu arnynt), eu hunain yn gamarweiniol. Nododd Mr Ustus Turner, yn eistedd yn y Queens Bench adran o'r Uchel Lys yn ei orchymyn dyddiedig 27 Mai 2022 (copi ynghlwm) :

" Mae materion a godwyd gan yr hawlwyd yn cynnwys ystyriaeth cymhleth parthed materion cyfansoddiadol â chanlyniadau sylweddol iawn o bosibl i'r rhieni a phlant. "

Mae'r achos hwn yn peri pryder mawr i ni a'n hetholwyr ac mae o natur na all ei anwybyddu. Mewn datganiad a wnaed i'r Senedd ar 18 Mawrth 2021, dywedodd yr Arglwydd Ganghellor *"allan o 5,502 Adolygiad barnwrol Cart a ddaeth rhwng 2012 a 2019, dim ond 0.22% oedd yn llwyddiannus."* [Adolygiad Annibynnol o Gyfraith Weinyddol - Hansard - Senedd y DU](#). Dylasai hyn yddo'i hyn swnio clychau larwm, mae Adolygiadau Barnwrol yn brin, prin iawn, ac yn sicr tydynt ddim yn cael eu caniatáu ar "honiadau dramatig" a/neu "gamwybodaeth".

Wrth asesu a ddylid galw Cyfarfod Arbennig yn yr achos hwn ai peidio, rhaid cymryd i ystyriaeth y gallem ni fel y Cyngor, mor gynner a dechrau mis Medi, fod yn addysgu (am y tro cyntaf mewn hanes, heb hawl rhieni i wahardd), cynnwys anghyfreithlon ac o bosib niweidiol i'n rhai mwyaf agored i niwed. Rhaid hefyd ystyried bod gan y Cyngor ddyletswydd gyfreithlon o ofal i'w phlant ysgol. Mae'r Cyngor yn gyfrifol fel cyflogwyr am diogelwch athrawon ac, yn amlach na pheidio yn y Llys, ceir y Cyngor yn ficeraidd atebol am niwed gafodd ei achosi i blant mewn ysgolion. Dywed adran 1.2.1 o'r cyfansoddiad:

"[...] Mae pob Cyngorydd yn atebol yn ddemocrataidd i drigolion eu rhanbarth etholiadol yn ogystal â phawb sy'n byw yng Ngwynedd. Dyletswydd pennaf cyngorwyr ydi i'r gymuned gyfan, ond mae ganddynt ddyletswydd arbennig i'w etholwyr, gan gynnwys y rhai na bleidleisiodd drostyn hwy. "

Mae'r materion rydyn ni'n eu codi yn real iawn ac yn faterion sy'n bwysig i'n hetholwyr a *prima facie*, y Llysoedd. Mae gan y materion rydyn ni'n eu codi *"ganlyniadau sylweddol iawn i'r rhieni a phlant"*, yn ogystal ag i'n hathrawon, ein hetholwyr, a'r Cyngor ei hun yn y dyfodol agos

Ar ôl i'r Cyngor gael gwybod am ddifrifoldeb y materion a godwyd, teimlwn fod yna ddyletswydd ar y Cyngor, yn unol â'r cyfansoddiad, i archwilio ffeithiau'r achos a dylai alw Cyfarfod Arbennig cyn gynted a sydd yn ymarferol bosib o fewn 10 diwrnod gwaith a dim

mwy o ddyddiad y llythyr yma . Teimlwn ei bod yn hanfodol bod y Cyngor yn ystyried a chynllunio ar gyfer, o leiaf:

(a)Y canlyniadau posibl i'n plant (ac etholwyr yn gyffredinol) os ydym yn dilyn ynghyd â'r status quo a gweithredu cwricwlwm a allai fod yn anghyfreithlon, a (b) strategaeth rheoli difrod o ganlyniad posibl iawn y bydd y Llys yn dyfarnu fod gweithredu RSE yng Nghymru'n anghyfreithlon, a (c) strategaeth o ran y materion posibl, faterion diogelu canlyniadol a potensial ar gyfer iawndal yn y dyfodol.

Yn gywir

Cyng. Louise Hughes

Cyng. Eryl Jones-Williams

Cyng. Angela Russell

Cyng. Gruff Williams

Cyng. Rob Triggs



In the High Court of Justice
Queen's Bench Division
Administrative Court

CO/1211/2022

In the matter of an application for judicial review

The Queen

on the application of

KIMBERLY ISHERWOOD & 4 Others

Claimant

-and-



THE WELSH MINISTERS

Defendant

Before the Honourable Mr Justice Turner sitting at the Royal Courts of Justice, The Strand, City of Westminster WC2A 2LL

UPON READING the relevant documents in the permission bundle

IT IS ORDERED THAT

1. Permission to apply for judicial review is granted.
2. The second claimant's application for anonymity and that of her daughter is granted.
3. The Welsh Ministers are substituted as defendants in place of the Ministers of Education and Welsh Language.

REASONS

The issues raised on behalf of the claimants involve the consideration of complex constitutional matters with potentially very significant consequences for both parents and children. The response of the defendants, although not without force, is not so obviously determinative of the issues as to justify the refusal of permission. It is likely that robust case management will be required to ensure that the scope of the challenge and the response thereto are kept within the bounds of reasonable proportionality.

CYNGOR GWYNEDD



Adroddiad i gyfarfod o Gyngor Gwynedd

Dyddiad y cyfarfod:	25 Awst 2022
Teitl yr Eitem:	Cwricwlwm Addysg Cyd-berthynas a Rhywioldeb
Aelod:	Y Cynghorydd Beca Brown
Swyddog Cyswllt:	Garem Jackson, Pennaeth Addysg / Iwan Evans, Pennaeth Gwasanaethau Cyfreithiol

CEFNDIR A RHESYMEG

- 1.1 Caiff y cwricwlwm Addysg Cydberthynas a Rhywioldeb ei weithredu yng Nghymru o fis Medi 2022 ymlaen.
- 1.2 Bydd Addysg Rhyw a Pherthnasau (SRE) yn newid i 'Addysg Cyd-berthynas a Rhywioldeb' (RSE) yn y cwricwlwm newydd. Mae'r newid yn y teitl yn fwriadol - gyda ffocws o'r newydd ar Gyd-berthnasau.
- 1.3 Mae gan rieni rôl ganolog i'w chwarae wrth gefnogi eu plant. Mae rôl hanfodol i ysgolion hefyd - yn enwedig mewn byd lle mae cymaint o wybodaeth anghywir a chamarweiniol a deunydd niweidiol i'w cael ar-lein. Mae Addysg Cyd-berthynas a Rhywioldeb yn chwarae rôl bwysig i ddiogelu a gwarchod holl ddysgwyr Cymru.
- 1.4 Mae ymgynghoriad helaeth wedi'i gynnal ar y cynigion a bu Cod drafft Addysg Cyd-berthynas a Rhywioldeb yn destun ymgynghoriad cyhoeddus rhwng 21 Mai 2021 a 12 Gorffennaf 2021. Ceir manylion am yr ymgynghoriad a'i ganfyddiadau [yma](#).
- 1.5 Mae'r Cod wedi'i ddatblygu gan ymarferwyr ac mae'n seiliedig ar ymchwil a thystiolaeth. Cyhoeddwyd y Cod a'r canllawiau statudol ym mis Ionawr 2022 wedi i'r Senedd basio'r Cod Addysg Cyd-berthynas a Rhywioldeb ym mis Rhagfyr 2021.
- 1.6 Mae Addysg Cyd-berthynas a Rhywioldeb yn elfen hanfodol o Fframwaith Cwricwlwm i Gymru a rhaid i gwricwlwm gyd-fynd â'r [Cod Addysg Cydberthynas a Rhywioldeb](#). Mae hwn yn ganllaw statudol i benaethiaid, cyrff llywodraethu ac Awdurdodau Addysg Lleol. Fel y cyfryw, mae disgwyliad cyfreithiol iddo gael ei ddefnyddio a'i weithredu a byddai'n rhaid i unrhyw un gael rhesymau da a chryf dros beidio â dilyn y canllaw. Mae gan ysgolion gyfrifoldeb unigol uniongyrchol i weithredu fel cyrff corfforaethol eu hunain.
- 1.7 Yn unol â'r Ddeddf, mae'n rhaid i'r addysg cyd-berthynas a rhywioldeb a ddarperir gan ysgolion fod yn briodol i ddatblygiad dysgwyr. Mae hyn yn golygu bod yn rhaid i ysgolion ystyried amrywiaeth o ffactorau gan gynnwys oedran y dysgwr; ei wybodaeth a'i aeddfedrwydd; unrhyw anghenion dysgu ychwanegol a rhagweld ei ddatblygiad ffisiolegol ac emosiynol. Rhaid i addysg cyd-berthynas a rhywioldeb fod yn briodol i

ddatblygiad pob dysgwr, sy'n golygu y gall anghenion dysgwyr o oedrannau tebyg fod yn wahanol.

- 1.8 Mae gofynion cyfreithiol i Addysg Cydberthynas a Rhywioldeb fod yn briodol o ran datblygiad, gan gynnwys yr adnoddau fydd ysgolion yn eu defnyddio i'w weithredu.

Mae pynciau fel diogelwch ar-lein, caniatâd ac iechyd rhywiol i gyd wedi'u cynnwys yn y Cod, ond ar gamau datblygu priodol fel nad yw dysgwyr yn cael eu hamlygu i bethau nad ydynt yn briodol i'w hoedran a'u datblygiad.

- 1.9 Cymerwyd gofal i sicrhau y bydd yr holl ddysgu o fewn Addysg Cydberthynas a Rhywioldeb yn briodol o ran datblygiad, ac mae'r athrawon, rhanddeiliaid a gweithwyr proffesiynol sy'n ymwneud â'i ddatblygu wedi sicrhau bod hyn yn cael ei adlewyrchu yn y Cod.
- 1.10 Bydd addysg am gyd-berthnasau yn natblygiad cynnar yn canolbwyntio ar adeiladu hunan-hyder drwy annog dysgwyr i werthfawrogi eu hunain; adnabod a chyfathrebu eu teimladau a ffurfio cyfeillgarwch.
- 1.11 Er enghraifft, yn 5 oed, mae plant sydd yn y Cyfnod Sylfaen ar hyn o bryd yn dysgu am berthnasau gyda rhieni, teulu a ffrindiau - nid perthnasau rhamantus. Caiff hyn ei adlewyrchu yn y cwricwlwm newydd. Caiff y cysyniad o 'gydsyniad' cyffredinol ei gyflwyno yn natblygiad cynnar a chaiff y dysgu ei amlinellu yn y Cod Addysg Cydberthynas a Rhywioldeb - 'ymwybyddiaeth o ofyn am ganiatâd i rannu deunyddiau, er enghraifft teganau. Ymwybyddiaeth o hawl pawb i breifatrwydd, ffiniau personol'.
- 1.12 Hyd at ddiwedd yr ysgol gynradd, bydd plant yn dysgu am yr isod, fel sydd wedi'i nodi yn y Cod Addysg Cyd-berthynas a Rhywioldeb:
- Datblygu empathi a charedigrwydd drwy ryngweithio cadarnhaol.
 - Hyrwyddo ymwybyddiaeth fod gwahanol fathau o deuluoedd a chyd-berthnasau - a bod pawb yn unigryw.
 - Dysgu sut mae bodau dynol yn newid wrth iddynt dyfu.
 - Cydnabod pwysigrwydd edrych ar eich ôl eich hun a hylendid personol.
 - Dysgu'r geiriau iawn am bob rhan o'r corff.
 - Gwybod manteision gofyn am help ac wrth bwy i ofyn am help.
 - Sylweddoli fod gan bawb hawl i breifatrwydd a deall y syniad cyffredinol o gydsyniad yn eu hymwneud dyddiol ag eraill.
 - Gallu rhyngweithio ag eraill mewn ffordd sy'n deg ac yn barchus i bawb.
- 1.13 Mae Comisiynydd Plant Cymru yn "cefnogi'n gryf" y cynigion Addysg Cyd-berthynas a Rhywioldeb, gan ddweud y bydd yn "rhoi y ddealltwriaeth sydd ei hangen ar blant a phobl ifanc i wneud dewisiadau diogel, gwybodus".
- <https://www.complantcymru.org.uk/addysg-cydberthynas-a-rhywioldeb-rse/>

Mae'r NSPCC wedi disgrifio'r cwricwlwm newydd fel "newid byd" wrth helpu i gadw plant yn ddiogel. Fe wnaethon nhw ymgrychu hefyd dros gael gwared â 'Hawl rhiant i dynnu'n ôl' oherwydd eu bod yn credu y dylai pob plentyn gael mynediad at wybodaeth sy'n eu cadw'n ddiogel ac ymatebodd yr NSPCC yn gadarnhaol yn bennaf i'r ymgynghoriad ar y mater hwn.

- 1.14 Bydd cefnogaeth yn cael ei rhoi i ysgolion Gwynedd er mwyn iddynt gyflwyno'r Addysg Cyd-berthynas a Rhywioldeb fel y nodir yn y Ddeddf a'r Cod.

CYD-DESTUN CYFREITHIOL

- 2.1 Yn unol â Deddf Cwricwlwm ac Asesu (Cymru) 2021 mae'r gofyn cyflwyno Cwricwlwm Addysg Cyd-berthynas a Rhywioldeb yn ddyletswydd Statudol sydd yn disgyn ar ysgolion gan gychwyn 1af o Fedi 2022 wrth i'r darpariaethau ddod i rym. Mae'r Cod Addysg Cyd-berthynas a Rhywioldeb yn cynrychioli arweiniad statudol i ysgolion ynglŷn â gweithredu y Cwricwlwm fel y nodir yn rhan 1 o'r adroddiad yma. Yn eich swyddogaeth fel Awdurdod Addysg Lleol un o'ch prif gyfrifoldebau yw sicrhau bod ysgolion Gwynedd yn gweithredu yn unol â'u dyletswyddau cyfreithiol.
- 2.2 Mae cyfeiriadau at achos Adolygiad Barnwrol sydd wedi ei gymryd gan grŵp o rieni yn erbyn Gweinidogion Cymru ynglŷn â'r cwricwlwm ACR. Nid yw Cyngor Gwynedd yn barti i'r achos yma ac nid oes gennym unrhyw ran i chwarae ynddo. Mater i Lywodraeth Cymru fydd ymdrin â chanlyniad yr achos pryd bynnag y boed hynny a beth bynnag y canlyniad. Ar hyn o bryd mae'r hawlyddion wedi derbyn caniatâd i wneud y cais. Tydi hynny ddim mewn gwirionedd yn darogan canlyniad gwrandawriad llawn. **Yn y cyfamser mae'r gofynion statudol ar ein hysgolion yn parhau yn weithredol.** Ni ellir felly mewn modd ystyrlon geisio asesu risg sydd ynghlwm â chanlyniadau posib yr achos na chmau posib i ymateb.
- 2.3 Mae rhan 1 o'r adroddiad yn esbonio natur a chyd-destun y cwricwlwm a'r modd y bydd yn cael ei ddarparu yn ein hysgolion. Petai'r cwricwlwm yn cael ei addasu neu newid yn y dyfodol dyweder oherwydd canlyniad achos llys byddai ein hysgolion yn gorfod gweithredu yn unol â'r gofynion newydd. Fodd bynnag mae gan ein hysgolion hefyd amryw o ddyletswyddau ehangach o ran lles ac amddiffyn plant. Felly, mae'n anodd amgyffred sut y byddai modd i ysgol sydd yn cael ei gweithredu yn briodol ac yn unol a'i dyletswyddau cyfreithiol arwain at greu hawliad am iawndal oherwydd cynnwys eu gwersi.

ATODIAD:

- [Cod Addysg Cydberthynas a Rhywioldeb](#)

UNRHYW YMGYNGHORIADAU A GYNHALIWYD CYN ARGYMELL Y PENDERFYNIAD

Bu Cod drafft Addysg Cyd-berthynas a Rhywioldeb yn destun ymgynghoriad cyhoeddus rhwng 21 Mai 2021 a 12 Gorffennaf 2021. Ceir manylion am yr ymgynghoriad a'i ganfyddiadau [yma](#).

SYLWADAU'R SWYDDOGION STATUDOL:

Swyddog Monitro:

Rwyf wedi cyfranu at yr adroddiad yma, dim sylwadau i'w hychwanegu o safbwynt priodoldeb.

Prif Swyddog Cyllid:

Dim i'w ychwanegu o safbwynt priodoldeb ariannol.



Llywodraeth Cymru
Welsh Government

Y Cwricwlwm i Gymru – Y Cod Addysg Cydberthynas a Rhywioldeb

Y Cwricwlwm i Gymru – Y Cod Addysg Cydberthynas a Rhywioldeb

Cynulleidfa

O dan y Ddeddf, mae'r canllawiau hyn yn statudol ar gyfer y canlynol:

- pennaeth ysgol a gynhelir neu ysgol feithrin a gynhelir
- corff llywodraethu ysgol a gynhelir neu ysgol feithrin a gynhelir
- darparwr addysg feithrin a ariennir nas cynhelir
- yr athro sy'n gyfrifol am uned cyfeirio disgyblion
- pwyllgor rheoli uned cyfeirio disgyblion
- person sy'n darparu addysg a dysg i blentyn y tu allan i ysgol a gynhelir, ysgol feithrin a gynhelir neu uned cyfeirio disgyblion (addysg heblaw yn yr ysgol)
- awdurdod lleol yng Nghymru.

Rhagor o wybodaeth

Dylid cyfeirio ymholiadau am y ddogfen hon at:

Yr Uned Gwireddu'r Cwricwlwm
Yr Is-adran Cwricwlwm ac Asesu
Y Gyfarwyddiaeth Addysg
Llywodraeth Cymru
Parc Cathays
Caerdydd
CF10 3NQ
e-bost: cwricwlwmigymru@llyw.cymru



@LIC_Addysg



Facebook/AddysgCymru

Mae'r ddogfen yma hefyd ar gael yn Saesneg. This document is also available in English.

Y Cod Addysg Cydberthynas a Rhywioldeb

Mae'r Cod hwn yn cynnwys gofynion gorfodol, ac mae'r sail gyfreithiol ar gyfer y gofynion hyn i'w gweld yn y [crynodeb deddfwriaethol](#) yn y canllawiau fframwaith hyn ar y Cwricwlwm i Gymru. Mae'n nodi'r themâu a'r materion y mae'n rhaid eu cynnwys fel rhan o addysg cydberthynas a rhywioldeb. Mae'n rhaid i gwricwlwm a gwaith addysgu a dysgu gynnwys yr elfen orfodol o addysg cydberthynas a rhywioldeb a amlinellir yn y Cod Addysg Cydberthynas a Rhywioldeb canlynol.

Cynllunio eich cwricwlwm

Mae'r Cod Addysg Cydberthynas a Rhywioldeb gorfodol hwn yn helpu ysgolion i gynllunio eu haddysg cydberthynas a rhywioldeb. Mae'r cynnwys yn seiliedig ar linyddau dysgu cysylltiedig bras, sef:

- cydberthnasau a hunaniaeth
- iechyd rhywiol a lles
- grymuso, diogelwch a pharch.

Mae'r llinynnau hyn yn caniatáu i ymarferwyr gynllunio a datblygu cwricwlwm sydd wedi'i deilwra i'w dysgwyr, sy'n creu cysylltiadau ac sy'n datblygu cyd-destunau dysgu dilys ym mhob rhan o'r cwricwlwm.

Ymrwymodd Llywodraeth Cymru i ymdrin â'r themâu canlynol fel rhan o addysg cydberthynas a rhywioldeb: cydberthnasau; hawliau a thegwch; rhyw, rhywedd a rhywioldeb; cyrff a delwedd gorfforol; iechyd rhywiol a lles; a thrais, diogelwch a chymorth. Er mwyn helpu ysgolion a lleoliadau i gynllunio eu haddysg cydberthynas a rhywioldeb, mae'r themâu hyn wedi'u plethu yn y llinynnau dysgu.

Ym mhob un o'r llinynnau dysgu, rhaid i gynnwys y cwricwlwm addysg cydberthynas a rhywioldeb fod yn gynhwysol ac adlewyrchu amrywiaeth. Rhaid cynnwys gwaith dysgu sy'n datblygu ymwybyddiaeth a dealltwriaeth dysgwyr o wahanol hunaniaethau, safbwyntiau a gwerthoedd ac amrywiaeth o ran cydberthnasau, rhywedd a rhywioldeb, gan gynnwys bywydau LHDTTC+.

Mae dysgu am hawliau a thegwch yn rhan o bob llinyn, yn ogystal â gwreiddio dysgu a phrofiad drwy ddulliau dysgu seiliedig ar hawliau.

Cynnwys sy'n briodol i ddatblygiad y dysgwr

Yn unol â'r Ddeddf, mae'n rhaid i'r addysg cydberthynas a rhywioldeb a ddarperir gan ysgolion fod yn briodol i ddatblygiad dysgwyr. Mae hyn yn golygu bod yn rhaid i ysgolion a lleoliadau ystyried amrywiaeth o ffactorau gan gynnwys oedran y dysgwr; ei wybodaeth a'i aeddfedrwydd; unrhyw anghenion dysgu ychwanegol a rhagweld ei ddatblygiad ffisiolegol ac emosiynol. Rhaid i addysg cydberthynas a rhywioldeb fod yn briodol i ddatblygiad pob dysgwr, sy'n golygu y gall anghenion dysgwyr o oedrannau tebyg fod yn wahanol.

Cynlluniwyd y cyfnodau i roi dealltwriaeth i ymarferwyr o'r hyn sy'n debygol o fod yn briodol o safbwynt datblygiad. Er enghraifft, yn ystod cyfnod 1 a chyfnod 2, bydd dysgwyr yn dysgu am egwyddorion cydsyniad cyffredinol fel rhagofynion ar gyfer dysgu am gydsyniad rhywiol ar yr adeg briodol o safbwynt eu datblygiad yng nghyfnod 3. Yn ymarferol, mae hyn yn golygu y bydd dysgwyr yng nghyfnod un a chyfnod dau yn datblygu ymwybyddiaeth o ofyn am ganiatâd i rannu deunyddiau, er enghraifft teganau; neu ddysgu am barchu ffiniau personol.

Cynlluniwyd y cyfnodau er mwyn helpu ysgolion a lleoliadau i benderfynu a yw'r hyn a ddysgir yn briodol i ddatblygiad dysgwyr penodol. Mae'r oedrannau a nodir isod yn dangos yn fras pryd y dylai ymarferwyr ddechrau ystyried a yw'r hyn a ddysgir yn ystod cyfnod yn briodol i ddatblygiad eu dysgwyr. Gall hyn olygu y bydd rhai dysgwyr yn barod i ddysgu pwnc penodol cyn yr oedrannau bras a roddir yn y Cod ond, yn yr un modd, gall olygu y bydd angen rhoi cyfle i rai dysgwyr ddatblygu ymhellach cyn iddynt ymgysylltu â phwnc penodol. Gellir cyflwyno dysgwyr i gyfnod yn raddol oherwydd bydd rhywfaint o'r hyn a ddysgir yn y cyfnod hwnnw yn briodol i ddatblygiad dysgwyr yn gynt na gwaith dysgu arall. Fel y nodwyd uchod, rhaid gwneud y penderfyniadau hyn ar sail amrywiaeth o ffactorau.

Mae'r tablau sy'n gysylltiedig â phob llinyn dysgu isod wedi eu rhannu'n dri chyfnod datblygu bras. Maent yn cynrychioli camau cynnydd o ran addysg cydberthynas a rhywioldeb. Wrth i ddysgwyr wneud cynnydd, byddant yn adeiladu ar yr hyn a ddysgwyd ganddynt yn flaenorol yng nghyfnod un; neu yng nghyfnodau un a dau, gan ategu ac atgyfnerthu'r un tueddfrydau, gwybodaeth a sgiliau a'u defnyddio mewn cyd-destunau newydd a pherthnasol. Mae hyn yn wahanol iawn i ddysgu am bynciau ar wahân ac yna symud ymlaen at gynnwys arall.

Mae dysgu yng nghyd-destun addysg cydberthynas a rhywioldeb yn cyfeirio at yr hyn a addysgir yn benodol a'r hyn a ymwreiddir ym mhob rhan o'r cwricwlwm ac amgylchedd yr ysgol drwy'r dull ysgol gyfan o weithredu.

Cyberthnasau a hunaniaeth

Mae'r llinyn hwn yn canolbwyntio ar y canlynol:

- yr amrywiaeth o gyberthnasau y mae pobl yn eu datblygu drwy gydol eu bywydau
- sut y gall ein cyberthnasau a'n rhywioldeb lywio ein hunaniaeth
- pwysigrwydd hawliau dynol wrth sicrhau cyberthnasau iach, diogel a boddhaus mewn cymdeithas gynhwysol.

Mae angen i ddysgwyr ddatblygu'r ddealltwriaeth a'r ymddygiadau a fydd yn eu helpu i ddatblygu a chynnal cyberthnasau iach, diogel a boddhaus drwy gydol eu bywydau. Mae angen i ddysgwyr gael eu cefnogi i adnabod a gwerthfawrogi gwahanol fathau o gyberthnasau, gan gynnwys teuluoedd a chyfeillgarwch, yn ogystal â'r amrywiaeth o fewn gwahanol fathau o gyberthnasau, gan gynnwys amrywiaeth LHDTC+, a sut y gall y rhain newid dros amser. Mae datblygu empathi, tosturi a sgiliau cyfathrebu yn hollbwysig i gyberthnasau dysgwyr nawr a'r cyberthnasau y byddant yn eu ffurfio yn y dyfodol. Bydd hyn hefyd yn eu helpu i barchu a deall pobl eraill a'u trin yn deg, beth bynnag fo'u rhyw, eu rhywedd, eu rhywioldeb, eu ffydd a'u cred.

Mae angen i ddysgwyr hefyd ddatblygu eu hymdeimlad ohonynt eu hunain a'u hymdeimlad bod pawb yn unigryw. Dros amser, gall dysgwyr ystyried sut y gall cyberthnasau, rhyw, rhywedd, atyniad rhamantus a rhywiol a phrofiadau personol lywio a dylanwadu ar hunaniaeth person a'r hyn sy'n ei wneud yn unigryw. Mae hyn yn helpu dysgwyr i ddeall sut y caiff hunaniaeth, cyberthnasau a rhywioldeb eu llywio gan fioleg, technoleg a normau cymdeithasol, diwylliannol a chrefyddol ac y gall y rhain newid dros amser. Drwy ymdrin â'r agweddau hyn, gall dysgwyr adnabod ymddygiadau a normau cadarnhaol a niweidiol a bod yn hyderus i siarad drostynt eu hunain a lleisio barn ac eirioli dros hawliau pobl eraill a'r angen i'w parchu.

Mae'r llinyn hwn hefyd yn cydnabod sut y gall hawliau gefnogi ac ategu cyberthnasau sy'n llawn parch a thegwch, yn ogystal â chymdeithas deg a chynhwysol.

Cyfnod 1	Cyfnod 2	Cyfnod 3
Dylai ymarferwyr ystyried priodoldeb datblygiadol dysgwyr ar gyfer yr hyn a ddysgir ym mhob cyfnod:		
0 3 oed	0 7 oed	0 11 oed
Mae'r dysgu yn cefnogi:		
Y gallu i ddangos caredigrwydd, empathi a thosturi wrth ryngweithio â phobl sy'n agos atynt gan gynnwys cyberthnasau â theulu, cyfeillion a chyfoedion	Y gallu i ffurfio a chynnal cyberthnasau teg, parchus a charedig ag amrywiaeth o bobl eraill.	Dealltwriaeth o'r nodweddion cadarnhaol a negyddol a'r agweddau iach neu afiach ar ystod o gyberthnasau gan gynnwys cyberthnasau teuluol, cyfeillgarwch, rhamantus a rhywiol. Y gallu i ddatblygu a deall pwysigrwydd tegwch, parch ar y ddwy ochr, a hoffter

		mewn cydberthnasau â phobl eraill.
<p>Ymwybyddiaeth o sut i gyfleu'r hyn rydych ei eisiau a'i angen mewn cydberthnasau, a dechrau parchu'r hyn y mae pobl eraill ei eisiau a'i angen.</p> <p>Ymwybyddiaeth o'r ffordd y mae anghenion yn ymwneud â hawliau</p>	<p>Y ffordd mae deall a defnyddio sgiliau effeithiol o ran cyfathrebu, penderfynu, rheoli gwrthdaro a gwrthod yn rhan o'r broses o sicrhau eich hawliau eich hun a hawliau pobl eraill ac yn rhan o gyfeillgarwch a chydberthnasau.</p>	<p>Deall a defnyddio sgiliau effeithiol o ran cyfathrebu, penderfynu, rheoli a datrys gwrthdaro, a gwrthod mewn ystod o wahanol gyd-destunau a mathau o gydberthnasau, all-lein ac ar-lein, gan gynnwys cydberthnasau agos.</p> <p>Deall sut i siarad am ymddygiadau niweidiol yn eu herbyn nhw neu bobl eraill.</p>
<p>Ymwybyddiaeth o amrywiaeth o ran teuluoedd a chydberthnasau, gan gynnwys cyfeillgarwch a chydberthnasau â chyfoedion, a pham mae'r rhain yn bwysig.</p>	<p>Adnabod nodweddion gwahanol deuluoedd, cyfeillgarwch a chydberthnasau â chyfoedion ac amrywiaeth y cydberthnasau hyn.</p> <p>Dealltwriaeth o ymddygiadau cadarnhaol mewn cydberthnasau a'r hyn a all ddigwydd pan fydd cydberthnasau'n chwalu.</p> <p>Ymwybyddiaeth o'r modd y caiff teuluoedd, cydberthnasau a rhianta eu llywio gan normau cymdeithasol a diwylliannol a chyfreithiau sydd wedi newid dros amser.</p>	<p>Dealltwriaeth o'r modd y mae amrywiaeth o ran cydberthnasau, gan gynnwys priodas, a phob math o bartneriaethau sifil, wedi newid dros amser, a'r modd y mae normau cymdeithasol a diwylliannol a chyfreithiau'n cael effaith gadarnhaol a negyddol amrywiol ar gydberthnasau ledled y byd.</p>
<p>Datblygu ymdeimlad ohonynt eu hunain, yng nghyd-destun teuluoedd, ffrindiau a chymunedau.</p> <p>Gweld bod pobl yn gwerthfawrogi pethau gwahanol a bod ganddynt deuluoedd, ffrindiau a chymunedau gwahanol.</p>	<p>Gweld sut mae cydberthnasau pobl â phobl eraill yn llywio pwy ydynt a'u hapusrwydd.</p> <p>Ymwybyddiaeth o sut y gall hunaniaeth gael ei mynegi mewn gwahanol ffyrdd.</p>	<p>Deall sut y mae angen cydbwysu hawliau mewn cymdeithas amrywiol; nodweddion, manteision a heriau byw mewn cymdeithas amrywiol; a sut a pham mae agweddau wedi newid ac yn dal i newid, gan gynnwys</p>

		agweddau at amrywiaeth o ran rhywedd a rhywioldeb.
<p>Profiad o ymddygiadau, iaith a modelau rôl cynhwysol sy'n dangos parch tuag at bobl eraill, beth bynnag fo'u rhywedd.</p> <p>Cydnabod hawliau dysgwyr i gael eu trin yn deg, yn garedig ac yn barchus.</p>	<p>Gwerthfawrogi a chydabod cyfraniadau pawb; a phwysigrwydd cydraddoldeb o ran rhyw a rhywedd.</p> <p>Adnabod stereoteipiau o ran rhywedd, stereoteipiau rhywiol ac ymddygiad annheg, a gwybod sut i ymateb yn ddiogel iddynt a'u herio.</p> <p>Ymwybyddiaeth o'r modd y mae normau cymdeithasol a diwylliannol cadarnhaol a negyddol o ran rhyw, rhywedd a rhywioldeb yn dylanwadu ar gydberthnasau ac ymddygiadau</p>	<p>Y gallu i eirioli dros hawliau pawb a'u hyrwyddo a deall a pharchu pawb mewn perthynas â rhyw, rhywedd a rhywioldeb.</p> <p>Deall y modd y mae'r gyfraith a hawliau dynol yn sicrhau rhyddid o ran rhyw, rhywedd a rhywioldeb a'r modd y gall y rhain amrywio mewn gwledydd eraill a thros amser.</p> <p>Y gallu i ystyried yn feirniadol a deall sut y gall ystod o normau cymdeithasol, diwylliannol a chrefyddol o ran cydberthnasau, rhyw, rhywedd a rhywioldeb lywio canfyddiadau a'n lles ac y gallant fod yn gadarnhaol ac yn niweidiol.</p>

Iechyd rhywiol a lles

Mae'r llinyn hwn yn canolbwyntio ar y canlynol:

- dysgu am y ffordd y mae pethau byw yn tyfu, yn atgenhedlu ac yn mynd drwy gylchred bywyd
- datblygu dealltwriaeth o'r corff dynol, gan gynnwys teimladau pobl am eu cyrff a'r ffordd y gall y teimladau hyn gael eu cynrychioli
- y materion iechyd sy'n gysylltiedig â chydberthnasau a rhywioldeb
- dealltwriaeth o'r ffordd y mae rhywioldeb ac iechyd rhywiol yn effeithio ar ein lles.

Yn natblygiad cynnar, mae angen i ddysgwyr brofi cyd-destunau ar gyfer deall pwysigrwydd cynnal iechyd a lles personol, gan gynnwys hylendid, a'r ffordd y mae hyn yn effeithio arnyn nhw a phobl eraill. Caiff hyn ei ddatblygu wedyn i gymhwyso egwyddorion iechyd a hylendid cyffredinol at y maes iechyd rhywiol.

Wrth i ddysgwyr ddatblygu, mae angen i'r hyn a addysgir a'r hyn a ddysgir ganolbwyntio ar ystyried y ffordd y mae newidiadau corfforol yn effeithio ar les a chydberthnasau gan sicrhau bod profiadau a bywydau LHDTTC+ yn cael eu cynrychioli. Mae'r hyn a ddysgir hefyd yn canolbwyntio ar les mislif a chyflyrau sy'n gallu effeithio ar y system atgenhedlu; yn ogystal â datblygu dealltwriaeth o ganlyniadau posibl y penderfyniadau a wneir mewn perthynas ag iechyd a chydberthnasau rhywiol. Bydd y dysgu hyn i gyd yn canolbwyntio ar gydnabod amrywiaeth y corff dynol, a'r ffordd y mae'r canfyddiad a'r ddealltwriaeth o'r corff dynol wedi'u llywio gan gymdeithas, y gyfraith, gwyddoniaeth a thechnoleg, a'r effaith a gaiff hyn ar les.

Cyfnod 1	Cyfnod 2	Cyfnod 3
Dylai ymarferwyr ystyried priodoldeb datblygiadol dysgwyr ar gyfer yr hyn a ddysgir ym mhob cyfnod:		
0 3 oed	0 7 oed	0 11 oed
Mae'r dysgu yn cefnogi:		
Defnyddio terminoleg gywir ar gyfer pob un o rannau'r corff. Ymwybyddiaeth o gylchred bywyd pobl a bod atgenhedlu yn rhan o fywyd.	Gwybodaeth a dealltwriaeth o'r ffordd y mae organau atgenhedlu yn datblygu yn y corff dynol. Mae hyn yn cynnwys deall ffrwythlondeb a phrosesau atgenhedlu, gan gynnwys yr hyn sy'n cefnogi iechyd a lles mislif. Adnabod y broses ar gyfer beichiogrwydd a genedigaeth.	Deall sut y gall ffrwythlondeb, gweithrediad rhywiol ac iechyd a lles mislif newid yn ystod bywyd a sut i ddod o hyd i wybodaeth a chymorth pan fo angen. Gwybodaeth a dealltwriaeth o'r ffordd y mae hormonau yn parhau i effeithio ar iechyd emosiynol a chorfforol yn ystod oedolaeth.

		Dealltwriaeth o'r ffordd y gall dulliau atal cenhedlu fod o gymorth gyda dewisiadau atgenhedlu, gan gynnwys ymwybyddiaeth o erthyliad.
Ymwybyddiaeth o'r ffordd y mae cyrff dynol yn newid wrth iddynt dyfu.	Gwybodaeth a dealltwriaeth o'r ffordd y mae pobl yn profi newidiadau corfforol, emosiynol, cymdeithasol a gwybyddol sylweddol yn ystod y glasged.	Dealltwriaeth o iechyd rhywiol ac atgenhedlol da, gan gynnwys yr ystod o risgiau a chanlyniadau sy'n gysylltiedig â phrofiadau rhywiol a'r wybodaeth sydd ei hangen i wneud penderfyniadau gwybodus am weithgarwch rhywiol a dewisiadau atgenhedlol.
Ymwybyddiaeth o bwysigrwydd hunanofal a hylendid personol.	Yr wybodaeth a'r sgiliau sydd eu hangen i reoli hunanofal a hylendid personol, gan gynnwys pwysigrwydd lles mislif.	Gwybodaeth a dealltwriaeth o achosion, symptomau ac effaith cyflyrau sy'n gysylltiedig ag iechyd rhywiol ac atgenhedlol a ffrwythlondeb, gan gynnwys heintiau a drosglwyddir yn rhywiol. HIV a chanserau atgenhedlol. Y ddealltwriaeth a'r sgiliau sydd eu hangen i leihau risgiau a gofyn am help.
Cydnabyddiaeth bod corff pawb yn unigryw ac yn arbennig iddyn nhw.	Ymwybyddiaeth bod llawer o wahanol ffynonellau o wybodaeth all-lein ac ar-lein sy'n ein helpu i ddysgu am ein cyrff ac sy'n effeithio ar y ffordd rydym yn teimlo am ein corff a chyrff pobl eraill.	Ymgysylltu'n feirniadol â chynrychioliadau cadarnhaol a negyddol o gyrrff amrywiol, gan gynnwys drwy fathau gwahanol o gyfryngau, a deall y gall y rhain fod yn afrealistig ac yn niweidiol.

<p>Ymwybyddiaeth o'r teimpladau gwahanol y gellir eu cael, gan gydnabod teimpladau pobl eraill a'r ffordd y gallai'r rhain fod yn wahanol i'ch teimpladau eich hun.</p>	<p>Ymwybyddiaeth o'r ffordd y gall pobl deimlo atyniad at bobl eraill wrth iddynt aeddfedu a'r ffordd y gall hyn arwain at ymatebion emosiynol a chorfforol.</p>	<p>Deall bod hawl gan bawb i gael cydberthnasau diogel a phleserus a chydabod y rôl y mae gweithgarwch rhywiol cydsyniol yn ei chwarae mewn cydberthnasau iach.</p> <p>Dealltwriaeth o'r oedran cydsynio cyfreithiol.</p>
<p>Adnabod oedolion dibynadwy a all eu helpu ac y gallant siarad â nhw a gofyn cwestiynau iddynt, yn enwedig pan fyddant yn teimlo'n anhapus neu'n anniogel.</p>	<p>Gallu nodi ffynonellau dibynadwy o wybodaeth a chodi materion a gofyn cwestiynau i oedolion dibynadwy.</p>	<p>Gwybod am ystod o wasanaethau cymorth a gallu eu defnyddio, er mwyn cael gwybodaeth a chymorth mewn perthynas â chydberthnasau, iechyd a lles, a diogelwch.</p>

Grymuso, diogelwch a pharch

Mae'r llinyn hwn yn canolbwyntio ar y canlynol:

- hawliau dysgwyr i ddiogelwch ac amddiffyniad a rhyddid rhag niwed a gwahaniaethu
- sut a ble i gael gwybodaeth, help a chymorth
- sut i gefnogi ac eirioli dros hawliau, triniaeth deg a pharch i bawb.

Mae'r llinyn hwn yn adeiladu ar ymddygiadau a sgiliau cadarnhaol cydberthnasau iach. Mae'n atgyfnerthu'r gofyniad i gefnogi dysgwyr i ddatblygu empathi, caredigrwydd a thosturi tuag at ei gilydd a'u grymuso â'r hyder i ddefnyddio'r cymorth sydd ar gael os ydynt yn poeni am eu diogelwch eu hunain neu ddiogelwch pobl eraill.

Dylai dysgwyr gael eu cefnogi i ddeall newid a gwrthdaro ac adnabod effaith y rhain ar gydberthnasau, a gofyn am help a chymorth lle bo hynny'n briodol.

Dylid eu cefnogi i ddeall bod arfer eu hawl i fod yn rhydd rhag unrhyw fath o wahaniaethu, trais, camdriniaeth ac esgeulustod yn cael ei alluogi gan oedolion dibynadwy sy'n gallu eu cadw'n ddiogel. Mae hyn yn cynnwys nifer o fesurau amddiffyn cyfreithiol sy'n bodoli i bawb. Mae ymddygiadau o'r fath yn anghyfreithlon o dan gyfraith trosedd ac mae cosbau troseddol i'r rhai a gaiff eu dyfarnu'n euog o gyflawni troseddau o'r fath.

Mae angen i ddysgwyr ddatblygu dealltwriaeth o natur ac effaith gymdeithasol, emosiynol, corfforol a chyfreithiol ymddygiadau niweidiol, gan gynnwys pob bwlio a bwlio pobl LHDTTC+, trais rhywiol a thrais ar sail rhywedd mewn ystod o gyd-destunau, gan gynnwys ar-lein.

Cyfnod 1	Cyfnod 2	Cyfnod 3
Dylai ymarferwyr ystyried priodoldeb datblygiadol dysgwyr ar gyfer yr hyn a ddysgir ym mhob cyfnod:		
O 3 oed	O 7 oed	O 11 oed
Mae'r dysgu yn cefnogi:		
Adnabod ymddygiad niweidiol gan gynnwys ymddygiadau sy'n gwahaniaethu, a'r hawl i fod yn rhydd rhag gwahaniaethu. Y gallu i ryngweithio ag eraill mewn ffordd deg.	Dealltwriaeth o bwysigrwydd trin pawb yn deg a dangos parch ym mhob cyswllt rhyngpersonol all-lein ac ar-lein. Cydnabod gwerth ymddygiadau anwahaniaethol a phryd a sut i gymryd camau diogel er mwyn ymateb i ymddygiadau gwahaniaethol a'u herio.	Dealltwriaeth o bwysigrwydd cynhwysiant, gan gynnwys cynhwysiant i bobl LHDTTC+, ymddygiad anwahaniaethol a gwerth amrywiaeth yn ein hymddygiadau rhyngpersonol a'n cydberthnasau. Datblygu ymdeimlad o gyfrifoldeb personol a

		chyfrifoldeb cymdeithasol tuag at eraill, gan gynnwys ystyried y ffordd rydym yn ymateb i ymddygiadau gwahaniaethol, amharchus a niweidiol, all-lein ac ar-lein.
<p>Cydnabod yr hawl i fod yn rhydd rhag ymddygiad niweidiol, camdriniaeth a bwlio.</p> <p>Ymwybyddiaeth o sut i adnabod ymddygiadau cadarnhaol a niweidiol, gan gynnwys bwlio.</p> <p>Y gallu i rannu profiad o ymddygiadau niweidiol ag oedolyn dibynadwy.</p>	<p>Dealltwriaeth o hawl pawb i beidio â chael eu niweidio na'u cam-drin.</p> <p>Ymwybyddiaeth o wahanol fathau o ymddygiad niweidiol neu gamdriniol gan gynnwys camdriniaeth ac esgeulustod corfforol, rhywiol ac emosiynol, gan gynnwys aflonyddu a bwlio rhwng cyfoedion a'r rôl y gall technoleg ei chwarae.</p> <p>Sut i ofyn am gymorth i chi'ch hun a rhoi cymorth i eraill.</p> <p>Sut i fod yn ffrind da ac eirioli dros bobl eraill.</p>	<p>Adnabod ymddygiad niweidiol, camdriniol neu orfodol mewn cydberthnasau personol, gan gynnwys rheoli, trais a thrais rhywiol a sut i ymateb a gofyn am gymorth i chi'ch hun a phobl eraill. Mae hyn yn cynnwys pob math o drais ar sail rhyw, rhywedd a rhywioldeb.</p>
<p><i>(Mae cyfnodau 1 a 2 yn cynnwys gwybodaeth a sgiliau angenrheidiol er mwyn deall yr hyn a ddysgir am gydsyniad yng nghyfnod 3)</i></p> <p>Dechrau sylweddoli bod gan bobl eraill feddyliau, teimladau a safbwyntiau gwahanol</p> <p>Ymwybyddiaeth o'r angen i sicrhau cytundeb er mwyn rhannu, er enghraifft, tegau.</p> <p>Ymwybyddiaeth o hawl pawb i breifatrwydd, ffiniau personol a pha rannau o'r corff sy'n breifat.</p>	<p>Deall yr hawl i breifatrwydd corfforol, ffiniau personol, gan gynnwys ar-lein.</p> <p>Deall sut y gall ymddygiadau gael eu dehongli gan bobl eraill all-lein ac ar-lein.</p> <p>Gwybod pa gamau i'w cymryd i gadw'n ddiogel rhag niwed mewn cyfeillgarwch all-lein ac ar-lein.</p> <p>Deall y pwysau a'r normau cymdeithasol ac emosiynol sy'n arwain at ymddygiadau, cyfeillgarwch a chydberthnasau</p>	<p>Deall pwysigrwydd cydsyniad ar gyfer cydberthnasau iach a diogel ac yn enwedig gydberthnasau rhywiol.</p> <p>Deall sut y gellir cyfleu cydsyniad mewn gwahanol gydberthnasau a chyddestunau cymdeithasol, gan gynnwys ar-lein.</p> <p>Dealltwriaeth feirniadol o'r ffordd y mae canfyddiad a chyddestun cymdeithasol yn effeithio ar gydsyniad a'r ffactorau sy'n dylanwadu ac yn</p>

<p>Y gallu i gyfathrebu os oes rhywun yn cyffwrdd â nhw mewn ffordd sy'n gwneud iddynt deimlo'n anghyfforddus.</p>	<p>anghydsyniol, er enghraifft, normau o ran rhywedd.</p> <p>Meithrin y sgiliau i ddatblygu ymddygiadau a chydberthnasau cydsyniol a gwybod sut i ymateb yn ddiogel i ymddygiadau a chydberthnasau anghydsyniol all-lein ac ar-lein, eu herio a rhoi gwybod amdanynt.</p>	<p>amharu ar allu pobl i ymddwyn mewn ffordd gydsyniol, er enghraifft, sylweddau, trais, gorfodaeth a normau o ran cydberthnasau.</p>
<p>Ymwybyddiaeth o sut i gadw'n ddiogel wrth ddefnyddio cyfryngau digidol, gan gynnwys rhoi gwybod i oedolyn dibynadwy pan fyddant yn teimlo'n anghyfforddus neu'n ofnus.</p>	<p>Gwybod sut a phryd y gellir rhannu cyfryngau digidol yn ddiogel, gyda chaniatâd a phryd y gall fod yn niweidiol.</p> <p>Ymwybyddiaeth o fanteision a pheryglon y rhyngwyd a chyfryngau cymdeithasol wrth wneud ffrindiau ar-lein.</p> <p>Ystyried y cymhellion y tu ôl i gyfryngau sydd wedi eu ffugio a'u haddasu'n ddigidol.</p> <p>Dealltwriaeth o'r angen i gadw'n ddiogel ar-lein, y gallu i gymryd camau i amddiffyn eu hunain a'r gallu i roi gwybod i oedolion dibynadwy pan fyddant wedi gweld rhywbeth na ddylent fod wedi ei weld, neu rywbeth sy'n peri loes iddynt neu'n gwneud iddynt deimlo'n anghyfforddus.</p>	<p>Dealltwriaeth o'r materion moesegol a chyfreithiol sy'n ymwneud â rhannu delweddau a hunan-gynhyrchwyd drwy gydsyniad neu heb gydsyniad, a hawliau i ddiogelwch, cymorth, lles ac amddiffyniad.</p> <p>Dealltwriaeth o'r effeithiau sy'n gysylltiedig â deunydd rhywiol a chydberthnasau rhywiol ar-lein, gan gynnwys y goblygiadau moesegol a chyfreithiol.</p> <p>Ymwybyddiaeth o'r modd y mae deunydd a chyfryngau rhywiol, yn aml yn cynrychioli rhywedd, gweithgarwch rhywiol, ymddangosiad corfforol a chydberthnasau mewn ffyrdd afrealistig a niweidiol.</p>

<p>Ymwybyddiaeth bod gan bawb yr hawl i fod yn ddiogel ac nad oes hawl gan neb niweidio rhywun arall.</p> <p>Y gallu i siarad dros ei gilydd.</p>	<p>Ymwybyddiaeth bod deddfau ar waith i amddiffyn pobl rhag gwahanol fathau o wahaniaethu, trais, camdriniaeth, esgeulustod ac aflonyddwch.</p>	<p>Dealltwriaeth o'r deddfau sydd ar waith mewn perthynas â materion addysg cydberthynas a rhywioldeb i'n hamddiffyn rhag pob math o wahaniaethu, trais, camdriniaeth, esgeulustod ac aflonyddwch, ac mai diben deddfau yw amddiffyn nid troseddoli pobl ifanc.</p> <p>Dealltwriaeth o sut i eirioli dros amgylcheddau diogel a hawliau a dealltwriaeth pawb ynghylch ystod o faterion addysg cydberthynas a rhywioldeb.</p> <p>Gwerthfawrogi pwysigrwydd lleisio barn yn ddiogel yn erbyn trais ar sail rhyw a rhywedd a thrais rhywiol.</p>
---	---	---